

ARGENTINOS LIETUVIU BALSAS

"La Voz de los Lituanos en Argentina"

MET. V.

BUENOS AIRES, ŠEŠTADIENIS LIEPOS - JULIO 15 d. 1933 m.

NUM. 152

Nepartinis darbo žmonių savaitraštis, organas draugijos „Lietuva“
Atskiras numeris 10 cent
PRENUMERATA: Visojo Pietų ir Šiaurės Amerikoj metams 4 pesai, pusei met. 2 p.
Lietuvoj ir kitose Europos valstybėse metams 6 pesai, pusei met. 3 pesai, Raštus ir prenumeratas siųsti adresu: Casilla de Correo 303, Bs. As.
Asmeniška kreiptis g, San Juan 1537. Šiokiomis dienomis nuo 9 iki 22, šventomis dienomis nuo 10 iki 14 val.

Franqueo Pagado
TARIFA REDUCIDA
Concesión 1605
Semanario lituano apolítico-organó de la sociedad cultural y de socorros mutuos "Lietuva".
Redacción y Administración c. San Juan 1537, Bs. Aires.
Dirección postal: Casilla de Correo 303.
Imprenta Val. Gómez 2719 U. T. 47, Cuyo 7354

Liepos 26 užsibaigs Ekonominė Konferencija

Vėl atsinaujino Čako skerdynės

Jau antri metai kaip eina karas Čakoje ir nežiūrint neutralių valstybių draugiškų intervencijų, iki šiam laikui dar nepavyko sustabdyti šių skerdynių, kurios žudo tūkstančius jaunuolių, vargina visą liaudį ir tuština kariaujančių valstybių iždus.

Kuomet Vašingtone visos pastaus gerdystės nūėjo šiais barbariškas skerdynės nuėjo niekais, visais reikalais tapo perduotas Tautų Sąjungai, ir kuomet pastaroji manė kad šį kartą gal pavyks jau sutaukinti, lig tyčia vėl iš naujo prasidėjo nauji puolimai ties Nanawa ir Gandra.

Sulig paragvajiečių oficialių pranešimų, šiuose mūšiuose žuvo pusantro tūkstačio Bolivijos karių, bet kadangi boliviečiai sako, kad prieš puolimai buvo atremti, tai tenka manyti, kad Paragvajiečių irgi nemažai krito. Kaip ten ne būtų, bet faktas yra, kad Čako Boreal žmonių skerdynės eina visą smarkum.

Kodėl gi nežiūrint visų pastaugų išrišti šį klausimą taikos būdu, karas nesustoja? Jei pavyzdžiui Peru ir Kolumbija gali taikos būdu išrišti savo konfliktą delei Leticia, kodėl gi nepaimti šį pavyzdį boliviečiams ir paragvajiečiams?

Tačiau to nėra. Ir to viso priežastys nelabai yra aiškios. Bet nežiūrint to, yra keletas labai reikšmingų faktų. Bolivijos - Paragvajaus sienų ginčas jau eina ištisas šimtmetis, ir jis dar labiau paastrejo, kuomet tula nort amerikiečių kompanija apturėjo Čakoje žibalo šaltinių koncesijas iš Jungt. Valstijų ir anglų bankų korporacija suteikė Bolivijai stambias paskolas.

Nuo to laiko Bolivija pradėjo didelius užpirkimus karo orlaivių ir kitų karo ginklų kaip Anglijoje taip ir Jungt. Valstijose. Iš kitos pusės tai, 1926 m. Standard Oil Company turėjo po savo kontrole iš viso 1 milijoną 503 tūkstančius 936 hektarų Bolivijos žemių Čako parubežy.

Nežiūrint kad Bolivijos finansinė padėtis niekuomet nebuvo išgeriausių ir nuo 1930 m. ji sustabdė visų užsienių skolų mokėjimą, tačiau šiandien randa užtektinai pinigų pirkimui reikalingų ginklų ir kitos karo medžiagos, tšimui šio karo.

Todėl aiškiai matosi, kad kokie tai nepaprasti interesai spaudžia tam tikrą spiruoklę, kad tęstų šios žudynės, kurios, jei ilgiau taip tęsis - galutinai sunaikins šias dvi šalis.

KOVOJA SU NEDARBU VOKIETIJOJ.

Vokietijos pašto ministeris pareiškė, kad yra gavęs iš valdžios 76 milijonus 600 tūkstančių markių, kurie bus paskirti statybai, kad tuomi sumažinti nedarbą. Nacionalistai tvirtina, kad Vokietijoje bedarbių skaičius, nuo Hitlerio patekimo valdžion, esą, sumažėjęs dviem milijonais.

NAUJAS AVIACIJOS REKORDAS.

Vokiečių lakūnas Burzlauer padorinųjų rekordų skridim be motorinių orlaivių, kuris pagalba motorinio orlaivio buvo iškeltas ki 1500 metrų aukštumo. Vėliaus pats savaime pakilo iki 3200 metrų, nusileidžiant 76 kilometrus atstume nuo pakilimo vietos. Ligšiolinis rekordas buvo 33 kilometrai.

SUDARĖ „AUKSO BLOKĄ“.

Septynios valstybės, kurios dar prisilaiko aukso valiutos: Prancūzija, Italija, Belgija, Olandija, Šveicarija, Lenkija ir Čekoslovakija, kurios bendrai turi pusę pasaulio aukso, įvykusiame Paryžiuje pasitarime, nutarė sudaryti „Aukso Bloką“ iki tol, kol nebus atstatyta į savo normalias vėžes pasaulinė pinigų valiuta.

ITEMPTI SANTYKIAI TARP SOV. RUSIJOS IR MANDŽŪRIJOS.

Mandžūrijos vyriausybė pasiuntė Sovietams griežtą protestą už sulaikymą Sungari upėje jos laivo. Į įvykio vietą tuojaus Mandžūrija pasiuntė vieną karo laivą.

Manoma kad šis incidentas gali išaukti tarp šių dviejų valstybių gan rimtą konfliktą.

ANTRĄ KARTĄ SKRENDA PER ATLANTĄ.

Garsus Nort Amerikos lakūnas Charles Lindbergh, antrą kartą skrenda per Atlanto vandenyną - bet šį kartą jau nebe vienas, o su savo žmona. Šiam skridimui jis vartoja orlaivį vardu „Sirius“ ir jau yra atlikęs pirmą etapą. Šios kelionės tikslas yra surasti naują oro liniją per šiaurės Atlantą susisiekimui tarp Europos ir Jungt. Valstijų.

GELEŽINK. KATASTROFA IS PANIJOJ IR VOKIETIJOJ.

Ispanijoje netoli Cortes nuvirto nuo bėgių ekspreso traukinys, kuris ėjo iš Madrydo į Coruna. 2 keleiviai užmušti ir 47 sužeisti, iš kurių keletas labai sunkiai.

Vokietijoje tokia pat katastrofa įvyko su ekspresu Stuttgart - Berlin, kurioje žuvo trys keleiviai ir sužeista 12.

BERMONTAS DAR GYVAS.

Pagarsėjęs 1919 metais savo avantūromis Avalov - Bermontas, kuris iš vokiečių armijos likučių ir iš baltagvardiečių buvo suorganizavęs savo „armiją“ Lietuvoj ir Latvijoje, dabar vėl atsiliopė. Būtent, Berlyne. Hitleriui pritarus, susiorganizavo rusų hitlerininkų sąjunga, kurioje veikliai dalyvauja garsus Rosenbergas ir generalas Goltz, kuris yra Pabaltės vokiečių baronų sąjungos pirmininkas. Rusų hitlerininkų sąjungoje be to, dalyvauja Avalov Bermontas, generolas Zacharovas Obolenskis ir žinomas Gorgulovo, byloje Jakovlevas.

Jie dabar pradėjo leisti laikraštį „Nowoje Slowo“, kuris leidžia mas rusų ir vokiečių kalba. Laikraštėje visi „byvšyje liudi“ atvirai rašo, kad Pabaltės valstybės turi būti prijungtos prie Vokietijos. Nieko sau tų avantūrininkų apetitas, kurį betgi vargiai jiems pavyks prisotinti.

SU ATOSTOGOMIS UŽSIBAIGS IR E. KONFERENCIJA.

Nuo šio liepos mėn. 26 d. Pasaulinė Ekonominė Konferencija sustabdys savo darbą ir atostogaus visą rugpiučio mėn. Daugumas delegatų yra tos nuomonės, kad užsibaigus atostogoms, Konferencija daugiau jau nebesusirinks.

JUNGT. VALSTIJOS SUDARYS „SUPERKABINETĄ“.

J. Valstijų prezidentas Rooseveltas nutarė sudaryti nepaprastą laikiną tarybą, kurią sudarys ministrai ir įvairių organizacijų vadai. Ši taryba susirinks vieną kartą į savaitę ir bus kaip vyriausybės patarėja finansų ir ekonominio atstatymo klausime. Ji yra pavadinta „superkabinetu“.

JAPONIJOJ SUSEKTA ŠAMOKSLAS.

Japonijoje šiomis dienomis tapo susektas didelis šamokslas, kurio tikslas buvo išžudyti visus aukštus valdininkus, jų tarpe ministrų pirmininką Saito ir vidaus reik. ministrų Yamamoto. Šamokslą rousė reakcionierių organizacija Sei Santo. Sulaikyta 50 asmenų.

SEKVESTRAVIMO EPIDEMIJA JUNGT. VALST.

J. Valstijose beveik visi piktadariai, kurie pirmiau užsiiminėjo likeriu kontrbanda, virto sekvestratoriais. Nes šis „amatas“ matyti yra daug pelningesnis. Dabartiniu laiku daugelis žymių turtuolių randasi sekvestruotais, už kuriuos reikalaujamos didelės pinigų sumos.

„NAZIŲ“ PONTOMINA EUROPOJE.

Hitlerinis Reichas turėjo eksportuoti kokią nors savo prekę į užsienį ir neturėdami geresnės, eksportuoja nacionalizmą.

Dancige pretenduoja hitlerininkai prijungimą savo „laisvojo miesto“ prie Vokietijos ir nors policija juos ir proteguoja, jie nušiskundžia, kad įvykdytu šlo su manymo dar kliudo socialistai.

Austrijoje taip pat siekia to paties, kad vėliau ją politiniai pavergs, tačiau šiuo tarpu kancleris Dolfuss paskelbė jiems griežtą kovą.

Vengrijoje vyksta kas tai labai panašaus į Austriją: ministrai Goemboes pareiškė parlamentui, kad vengrai įdomaujasi Vokietija vien tik tiek, kiek liečia prekybą ir paprašė vengrų fašistų vado Mesko atsakyti nuo savo hitleristinių siekių, nes kitaip grasina imtis griežtų priemonių.

Rumunijoje, nacional - socialistas šiuo tarpu sutinka tam tikras kliūtis, kurios trukdo jo žengimą pirmyn: nes dalis yra palanki vokiečių hitlerizmui ir kita dalis nori grynai rumuniško fašizmo.

Čekoslovakijoje taip pat yra dviejų rūšių fašizmai: hitlerizmas kurį propaguoja ir renia ten gyvenanti vokiečiai ir grynai fašizmas, kuris šiomis dienomis mėgino padaryti perversmą.

ESAME VOKIEČIAI, O NE ŽMONĖS.

Zenevoje, viename Tautų Sąjungos koridory, šiomis dienomis tulas anglų žurnalistas sutinka savo vokiečių kolegą kurį nuo seniai pažįsta ir su kuriuomi palaiškė gan artimus ir draugiškus ryšius. Vokiečių žurnalistas anksčiau buvo pasižymėjęs savo „europejiškumu“ ir liberališka dvasia.

Vienok šį kartą anglas pastebi berliniečio švarko atlake svastikos ženklą. Tuojaus prasideda ant tos temos ir kalba, kurioje vokiečiai susiriedamas pradėjo ginti Hitlerį.

— „Tamsta taip pat pritari žydų persekiojimo politikai!“ — už klausia nustebęs anglas.

— Absoliučiai.

— Ir kaip gi Tamsta taip staugi nustojai žmoniškumo?

I ką vokiečiai atsakė: „Mes nesame žmonės, bet esame vokiečiai.“

LATVIJOJ VISIŠKAI UŽDRAUSTI VOKIŠKI LAIKRAŠČIAI IR KNYGOS.

Latvju ministrių kabinetas nutarė į Latviją nebeleisti jokių vokiečių laikraščių, žurnalų ir knygų. Idomu pažymėt, kad iš Vokietijos į Latviją būdavo įvežama daug daugiau spaudinių, negu bet iš kurios kitos šalies. Kasdien įveždavo Latvijon iš Vokietijos 1.500 iki 2.000 laikraščių ir žurnalų ir didelis knygų skaičius. Vokiečių leidinių negaus nei abonentai.

SMARKI PROPAGANDA UŽ SOV. RUSIJOS PRIPAŽINIMĄ JUNGT. VALSTIJOSE.

Jungtinių Valstijų beveik visi dienraščiai labai smulkiai gvildena klausimą kas link Jungt. Vals. pripažinimo Sov. Rusijos. Bendrai visi laikraščiai tvirtina, kad Jungt. Valstijų vyriausybė turės nusileisti šiam spaudimui ir pripažinti Sov. Rusiją. Jei toks pripažinimas įvyktų, išanksto jau yra numatytas ambasadorius pulkininkas Hugel Cooper, arba respublikonų senatorius La Follette. Pulkininkas Cooper labai gerai pažįsta Sov. Rusiją, nes laike 6 metų dirbo ten kaip inžinierius.

DŽIAUGIASI SUMUSĖ BOLIVIEČIUS.

Sąryšy su paskutiniu paragvajiečių laimėjimu ties Nanawa, Auncion mieste įvyko skaitlinga manifestacija, kurioje dalyvavo apie 15 tūkstančių asmenų. Buvo pasakyta karštų ir karingų prakalbų. Neskaitant Boqueron laimėjimą, šis yra didžiausias paragvajiečių karo laimėjimas.

GRĀSINA SUSPROGDINT BALBO IR JO VISUS ORLAIVIUS.

Italijos konsulas Čikagoje gavo daugelį antifašistinių laiškų, kuriuose grāsinama susprogdinti Balbo ir jo visus 24 hidroavijonus jei jis mėgins nusileisti ant Michigan ežero. Policija ėmėsi atatinkamų priemonių. Manoma, kad orlaiviai nusileis ant ežero Geneva.

PRANCŪZIJOJ NEDARBAS SUMAŽĖJO.

Sulig darbo ministerijos paskelbtos oficialės statistikos šio mėn. 1 d. visoje Prancūzijoje registruotų bedarbių buvo 252.048 tai yra 4.377 bedarbiais mažiau negu praėitą savaitę ir 7.563 bedarbiais mažiau, negu praėjusiais metais tuo pačiu laiku.

Liepos 15 d. D-ja „SUSIVIENIJIMAS“ rengia VAIDINIMŲ - ŠOKIŲ vakarą „JOSE VERDI“

PRADZIA 9 VAL. V. POBAIGA 4 V. R. ĮEJIMAS 1 PES.

Liepos 15 d., Šeštadienį, d-jos „LIETUVA“ salone SAN JUAN 1537 vaidinimų - šokių VAKARAS

PRADZIA 9 VAL. V. ĮEJIMAS LAISVA AUKA

“SPAUDA IR GYVENIMAS”

Tokių antgalvių „svyturys“ papuošė savo Bs As. liet. katalikų sv. Kazimiero B — nės trečiųjų metų (1932 - 1933) veikimo ir kasos apyskaitą.

Parašyta ir pasirašyta beveik istisas puspilnas. To „dokumento“ mes ir neminėjome, jeigu jis nepretenduotų tokią garsią smuiką griežti, visų Argentinos lietuvių sąskaiton.

Tikybės ir dorovės srity svarbiausiais laimėjimais pažymi aukšto Atstovybės personalo malonų dalyvavimą bažnytinėse apeigose, suruošose sv. Kazimiero šventės progai, kokios tai „agapės“ ir komunijos pusryčių surengimą. Ten taip pat dejuojama dėl mišų klausymo pareigos nesupratimo ir pasninkų užmiršimo. Bet, rodos tie, ką vardan Kazimiero „pasninkauja“, mažiau badauja negu visi „nepasninkaujantieji“. Be to klerikalai reiški, gyvo reikalo tuč - kaltoj susirūpinti gauti antų kunigų“.

Kultūros ir švietimo srity pasisako, kad spaudos bendrovė „Tiesa“ kūrė švento Kazimiero bendruomenę ir kad gavo net švento tėvo palaiminimą dar šiemet nemanomam pradėti leisti žurnalui.

Socialės pagalbos ir labdarybės darbo srityje aiškiai pasisako, kad jokia labdaringa draugija jų dar nesukurta. Prisipažįsta, kad iš Lietuvos valdžios viršūnių gauta materialė parama, bet viso ilgo „apyskaitoj“ nė jokiais skaičiais neparodoma gaunamos nė iš leidžiamos sumos. Išlaidų pateisnimui sakoma:

„Prisideda prie dovanos Lietuvos Prezidentui, kurią nuvežė Pirmininkas į Lietuvą, taipogi prie dovanos kun. Bumšui ir 2 dovanėlės įteiktos pirminkui kun. Janilioniui.“

Yra žinoma, kad kunigai mėgsta „dovanėles“ imti. Charakteringa, kad dail. Pfeiferį, nupiešus

prezidentui paveikslą, pakėlė į menininkus. O dar taip neseniai savo organe į jį atskranksdami spaudė!

Tas organas gėrisi kulturingojo tautoj nenormaliu reiškiniu, kada atvykęs katalikiškų isitikinimų konsulas emė ignoruoti visas esamas lietuvių organizacijas, o tverti naujas, klerikalizmo pagrindais. Bet juk Lietuvos diplomatinėse tarnybose gana aukštoje vietoje yra ir Lietuvos piliečių žydų tikybos. Lygiai keistai atrodytų, jeigu atvykus izraelitui, būtų imtasi organizuoti kūčkas, importuoti cikelus, steigti chederio pavyzdžių mokyklą, rūpintis atidarymu sinagogos, kurių visiems norintiems melstis čia yra pakankamai. Kam, kam, bet Lietuvos diplomatas su jokių religinių sektų kromeliais čia būtų nepakeliui, ypačiai per jas lietuvių arpuojant.

Pabaigoje kalbama apie kurybines jėgas, bet užmirštama, kad katekizmais ir maldaknygėmis nėra vilties paruošti dorų scenos menininkų. Jeigu jau pretenduoja kalbėti lietuviškos visuomenės vardu, tai bereikalo ignoruoja tą faktą, kad šioje srityje, susipratusių Argentinos darbininkų pasišventimu yra daugiau nudirbta negu klerikalinės pastogės žmonės gali įsivaizdinti ir be jokių iš šalies pašalpų eikvojimo. Taip, visos pašalpos ir visos sumos nuslėpta. Vienok virš trijų parašų triumfaliai įsakoma: „Ši veikimo apyskaita teisie istoriniu liūdymu“.

Nebėr kas daugiau besakyti. Iš tikrųjų tai istorinis dokumentas! Mums nesvarbu, kas karunkas gieda ir kas internacionalą dainuoja. Vienok sektantai turėtų gėdintis visos Argentinos lietuvių visuomenės vardu kalbėje ir panigirikos paskvilį baduolių vardan gaunamų lėšų kasos apyskaita vadinė.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

„Kultūros“ žurnalas — visai pažangiai visuomenei.

Neseniai įvykusiame Kultūros švietimo draugijos narių susirinkime padarytas, be ko kita, pranešimas apie „Kultūros“ žurnalą. Konstatuota, kad žurnalas yra artimas daugiamarksinio galvavimo žmonėms. Tuo tarpu gi pripažįstama, kad žurnalas turis konsoliduoti kultūros, mokslo ir literatūros darbe visą pažangiąją visuomenę kas yra visai galima. Todėl nusistatyta žurnalą reformuoti, pritraukiant į jo bendradarbių skaičių mokslininkus ir rašytojus iš įvairių pažangiosios visuomenės grupių bei srovių. Nuo sekancijų metų busias pakeistas formatas ir padidintas puslapių skaičius. Prenumeratos kaina gi manoma sumažinti.

Šiemet spalį mėn. sukanka 10 metų, kai „Kultūros“ žurnalas leidžiamas.

Vienas pasikorė, kitas nusišovė.

Pušaloto vals. Kidžionių kaime dėl nežinomos priežasties pasikorė to kaimo gyventojas Izidorius Urbonas, 50 metų amžiaus.

Kupiškio vals. Kilviškių vienkumyje, iš kariško šautuvo nusišovė 21 metų vaikas Juozas Čerška. Nusizudymo priežastis — šeimininė nesantaika.

Lietuvis muzikas gavo garbės diplomą.

Neseniai Vienoje įvyko muzikos konkursas, kuriame dalyvavo iš įvairių tautų 252 muzikai. Jų tarpe dalyvavo pianistas lietuvis Rygietis Stasys Vainiūnas, kuris apdovanotas garbės diplomu.

Projektuoja naturalizacijos mokesť.

Projektuojama įvesti naturalizacijos mokesť, t. y. kas norės gauti Lietuvos pilietybę, tas turės mokėti iki 1500 litų.

Mirė generolas Katche.

Birželio 10 dieną Biržuose mirė generolas Katche.

Generolas Katche pasižymėjo kovose dėl nepriklausomybės ypač su lenkais, bolševikais ir bermontininkais. Buvo garsiosios Suvalkų sutarties dalyvis ir visos de rybose lietuvių delegacijai pirmininkavo. Vėliau buvo generalinio štabo viršininku, o 1922 m. ru denį iš tų pareigų išėjo į atsargą.

Rado senų rankraščių apie Lietuvos architektūrą.

Susisiekimo ministerijos stipendijas Alg. Mošinškas studijavęs Berlyno politechnikos mokykloje, tos mokyklos archyve užtikęs senų lig šiol nežinomu ir nepublikuotų rankraščių apie Lietuvos architektūrą ir lietuvių liandies medžio statybą.

Areštavo Račkauską.

Teismo organų VI. K. Račkauskas buvo iškvietas Kaunan, kuris ir atvyko. Įpatingai svarbių bylų teismo tardytojo Novicko įsakymu p. Račkauskas areštuotas ir pasodintas į Kauno sunkdarbų kalėjimą.

P. Račkauskui prikišama, kad jis būdamas konsulu Pietų Afrikoj pasisavinęs vieną svetimą pu likimą, o būdamas Londone išekvojęs valstybės pinigų.

Uždarė „Aušrinę“

Kauno miesto ir apskr. viršininkas uždarė „Aušrinę“. „Aušrinė“ yra vienas seniausių Lietuvos laikraščių. Pradėjus eiti 1909 metais ėjo priedu prie „Liet. žinių“. Vėliau ėjo atskiru leidiniu. Prieš karą „Aušrinės“ redaktoriais ir arti miausiais bendradarbiais buvo P. Klimas, Stasys Šilingas, Bytautas Steponaitis, poetas Zigmas Gėlė Gaidamavičius, Vienuolis ir daugelis kitų.

Del merginos plaktuku užmušė draugą.

Kupiškio vals. Gaisiškių km. gyventojai Bronius Cielius ir P. Stankevičius įsimylėjo vieną to kaimo merginą. Abu jaunuoliai vieną merginą labai mylėjo, labai pavyduliavo ir vienas kito neap kentė. Pagaliau Stankevičius nutarė savo konkurentą nugalabinti: pataikęs progą jis plaktuku Br. Cielių užmušė, ir užmušęs nuogai išrėngė ir įkasė į žemę. Cieliaus lavoną šurasas. Cielius 19 met. amž. Stankevičius apie tiek pat.

Nusišovė buvęs kalėjimo šoferis.

Del sunkių gyvenimo sąlygų nusišovė buv. Kauno sunk. darbų kalėjimo šoferis St. Kudla.

150 Lietuvos žydų važiuoja Palestinon.

Palestinose vyriausybė davė 150 leidimų Lietuvos žydams įvažiuoti Palestinon. Važiuoja daugiausia paprasti darbininkai.

Alaus statinė užmušė moterį.

Kriukų vals., Šeivakojų kaime pas Teodorą Geležinienę netikėtai sprogsi naminio alaus statinė sužeidė ją ir taip sunkiai jog atgabenta į Šiaulių maisto ligoninę, T. Geležinienė nuo žaizdų mirė.

Šeši studentai Nemune.

Birželio 1 d. šeši studentai už žaliujo tilto būrinio laivelio išplaukė į Nemuną pasižinėti, bet diena buvo vėjuota ir laivelis Nemune apvirto. Studentai sukrito į vandenį. Tie, kurie mokėjo plaukti — nutarė plaukti į krantą, o plaukti nemokantieji — įsikibo į laivelio kraštus laukti kol bus išgelbėti. Du ar trys plaukė į krantą.

Zenonas Gaidamavičius (stud

techn.) plaukdamas pradėjo šaukti pagalbos — emė skęsti. Bet jo draugas buvo geras plaukikas, tai Gaidamavičių paėmė už plaukų ir plaukė su juo į krantą. Tačiau kai išplaukė — Gaidamavičius jau buvo miręs. Manoma, kad jis turėjo silpną širdį ir mirė širdies liga.

Pasilikę prie laivelio vidury Nemuno laukė, kol atplaukė kitas laivelis ir sukritisius į vandenį ištraukė.

Prigėrė iš baidarkos.

Jonas Andriušis 21 metų amžiaus Napoleono kalnu išplaukė į Nemuną su baidarka ir, baidarkai apsivožus, prigėrė.

Prie Fabriko Vartu

(Iš Lietuvos darbininkų gyven.)

Vilijampolėje didelis judėjimas. Iš viso miesto ir visomis gatvėmis plaukia žmonių būriai. Visi eina viena kryptimi — į kaliošų fabriką. Už miesto, kur prasideda laukai, naujai pastatytas ilgas, bet neaukštas namas. Dar nevisai baigtas statyti. Statybos darbininkai atlieka paskutiniuosius darbus. Bet fabriko kaminų rūksta, teršdamas visą apylinkę nemalonių anglių dūmų kvapu. Jei kaminus rūksta, vadinas, greit prasidės darbai. Tur būt, patikrina naujai pastatytas mašinas ar tinkamai jos veikia.

Daugelio alkanųjų akį šis namas traukia. Susirinko visas darbininkų rezervas, valsty darbiniai, visi, kas tik neturi valgyti. Susirinko dideli ir maži, seni ir jauni, vyrai ir moterys. Juos visus galima matyti prie kiekvieno fabriko vartų tik ne tokiais dideliais būriais. Bet šiandiena naujai atidarymas fabrikas sutraukė visus krūvon. Susirinko tūkstančiai. Bet daugelis pamatė, kad jokios vielties nėra gauti darbo, traukia atgal, net nepabandę stoti eilėn. Stovi tvirtos eilės prieš fabriko vartus. Moterys vienoje eilėje, vyrai — kitoje. Vartai užrakinti ir užraktas sustiprintas didelių raudžių plakata: „Pašalinamas iš draudžiama“. Ir niekas nebando eiti. Kiti apgulę fabriką pro langus arba aukštos tvoros plytius žiūrinėja būsimąją darbo vietą. Dar kiti sugulę pievoje, grioviuose ir upės pakrantėje. Visų veidai išblyškę, visi išbadę. Dauguma miesto gyventojų, bet matyti ir kaimą aplėdusių, gal tik vakar paskutinę vagą išarė, o šiandien bando atsistoti eilėn. Tokiems suku eilėn patekti, nes miesto darbininkų solidarumas jį išstumia iš eilių ir siūnčia atgal kaiman. Bet jis atkaklus. Nori būtinai patirti miestieško gyvenimo „malonumus“. Visi nori gauti darbo. Bet iš kelių tūkstančių išbadusių gaus gal keliasdešimtis. O kiti stovės prie kitų fabriko vartu.

J. I. Iis

SKURDE

visi draugai apleidžia, bet lieka vienas

VIENINTĖLIS ISTIKIMAS DRAUGAS

tai branginamoji, istikimoji ir naudingoji

TAUPOMOSIOS KASOS

knygutė su 4% į metus.

kurios nuosimčiai prirašomi prie indėlių 4 kartus per metus su teise atsimiti pinigus kiekvieno laiku be ankstyvesnio pranešimo.

UŽTIKRINT SAU ISTIKIMĄ DRAUGĄ

BANCO HOLANDES

DE LA AMERICA DEL SUD

LIETUVIŲ SKYRIUS

Centras: Bme Mitre 234. Skyrius: Corrientes 1900

GREITAS PINIGŲ PERSIUNTIMAS.

LAIVAKORTĖS nuo pes. 200.-

Atidaryta nuo 8 val. 30 min. ryto iki 7 val. vakaro. Šventadieniais nuo 8 val. 30 min. iki 12 val. 30 min.

4 1/2%

Nuosimčius mokame už įdėtas pas mus taupmenas.

Persiunčiame pinigus į Lietuvą kuo greičiausia ir pigiausia.

Laivakortes parduodame ant geriausių laivų ypatingai papigintomis kainomis

429 San Martin 429

BANCO DE LA AMERICA

PROVINCIA BUENOS AIRES

Buenos Aires provincija yra viena iš didesnių, tankiau apgyvendinta ir labiau pažengusi pirmųjų palyginant su kitomis provincijomis. Jos plotas lygus 301.273 kv. kilometrų, kuris sudaro 10,8% visos respublikos ploto. Sulig paskitiniū davinių gyventojų skaičius siekia 4 milijonus, kas išpuola 13 žmonių vienam kvadratiniam kilometrui. Buenos Aires provincijos gyventojų skaičius sudaro 31 nuosimtį visų respublikos gyventojų. Išsina, kad Lietuva keturis kartus tankiau apgyventa negu provincija Buenos Aires.

Kaip buvo minėta Buenos Aires provincija padalinta į penkias ūkiškas zonas, kurias iš eilės ir pa nagrinėsime.

Šiaurės - rytinė Buenos Aires provincijos zona.

Tos zonos rubežius pereina maždaug per šias vietas: upė Parana Guazu, Rio de la Plata, siekia pietų - vakarinę B. Aires miesto dalį, toliau nueina į pietus per miestelius Mercedes, Chicabuco, Junin, iki pietų - vakarinės Arenales miestuko dalies ir nuo ten pasuka Santa Fe provincijos link ir tuo dviejų provincijų rubežiu nueina ir baigiasi upėje Parana.

Šios zonos žemė skaitoma viena iš geriausių. Ariamos žemės šluostis smulkaus smėlio ir šlyno, todėl pati žemė yra „sunki“. Žemutinis sluoksnis taipgi gana tvirtas ir riebus. Šioje zonoje labai gerai auga angalai, kurie reikalauja gero žemės apdirbimo. Dėka savo sąstatui, kaip viršutinis

aremasis sluoksnis, taip ir po jo sekantis labai gerai užlaiko reikalingą augalams drėgmės kiekį.

Ši zona pasižymi gerais kukuružių ir linų derliais; po jų seka kviečiai, miežiai, bulvės, vaismedžiai.

Šioje zonoje vasaros metu šiluma siekia iki 32° c., o žiemos metu 3° c. šalčio. Labai retai išsina iš šitų rybių. Vandens (atmosferos) kritulių per metus išskrenta vidutiniškai 865 milimetrai (Lietuvoje svyrtoja tarp 680 ir 550 milimetrų). Javų ūkis gali duoti gerų rezultatų, kada kritulių esti ne mažiau 500 milimetrų per metus. Dideliu pliusu reikia skaityti tą, kad krituliai išskrenta ne kartu kuriuo nors metu, bet normaliai su pertraukomis.

Gyvulininkyste šioji zona negali pasigirti, nes dėl žemės brangumo neapsimoka.

Ši zona pasižymi didžiausiu gyventojų tankumu — viename kv. kilometre išpuola apie 30 žmonių. Naturalus prielaidis (gimimais) 30 ant 1000 žmonių, o mirimų tik 11.

Šioji zona suraizyta penkių kompanijų geležinkelio linijomis: Ferrocarril Central Argentino, F. Central Cordoba, F. Central Buenos Aires, Pacifico ir Compania de Ferrocarriles de la provincia de Buenos Aires. Ne skaitant dvigubų bėgių (ten ir atgal) šioje zonoje yra 2536 kilometrai geležinkelio linijų; ant kiekvieno 100 kvadratinų kilometrų išpuola 13 kilometrų geležinkelio linijos (Lietuvoje tik trys kilometrai).

Šioje zonoje randasi prie upės

Parana šie uostai: San Nicolas, San Pedro, Baradero, Zarate, Campana ir San Fernando. Susiekimas geležinkeliais yra lig ir anglų monopolė. Tarifa labai aukšta, taip, kad neretai atsitinka, kad pervežimas geležinkeliu brangiau atsieina negu pats produktas vertas yra. Kad kiek sumažintų anglių sauvaliavimą, buvo jau sudarytas projektas, padaryti pirmieji žygių tam projektui vykdyti — pagilinti upę Parana, vietomis tik išvalyti, kad didesni Atlantiko laivai galėtų tiesiog pristatyti prekes į Rosario, Santa Fe Parana ir dar upe aukščiau. Žinoma ir didesni prekiniai laivai galėtų kursuoti tarp Buenos Aires ir kitų uostų. Žinoma anglams tokis projektas negalėtų patikti; už teko, kad jis anglams nepatiko ir visas geras sumanymas nuėjo niekais. Pastaruoju laiku pradėjo daugiau taisyti kelius; šian — ten sutvirtina, kokį plento galą padaro, na ir sunkvežimiais veža prekes, javus, aplenkdami anglų patarnavimus ir „lockas“.

Dėka gerai žemei, klimatui, užtekinam derliui, susisiekimo keliams, šioje zonoje žemė labai brangi ir, žinoma, mums lietuviams apie kolonizaciją šioje zonoje nėra ko svajoti; jei bene tik vienas — kitas turintis nemažai pinigų galėtų įsigyti jau įrengtą ūkį, nes taip žemės niekas neparduoda.

NORI GAUTI PASKOLAS

Brazilijos vyriausybė rūpinasi užsieny gauti paskolas. Tuo reikalu kreiptasi į Prancūziją. Ar prancūzai suteiks paskolą, dar nežinia.

PASTABOS

Ekonominė Londono konferencija, kurioje dalyvauja viso pasaulio valstybių atstovai, Lenkijos delegatas kalbėjo kelių kaimyninių valstybių vardu, jų tarpe ir Lietuvos. Lenkijos formula nukreipta prieš ūkio produktų eksportavimo varžymą ir muitų klausimą, anot telegramų iš Londono sykiu su Rumunijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos ir kt. delegatais pasirašė ir Lietuvos atstovai. Tai bene bus pirmas oficialus Lietuvos viešai pasireiškes Lietuvos bendradarbiavime su Lenkija tarptautinius ekonominius klausimus sprendžiant. O Vilniaus klausimas prisiminti, esą ten nebuvę laiko, nė tinkamų apstovų, nė vietos. Tai taip sukasi ir sukasi amžinas gyvenimo ratas.

Pereitą metų A. L. Balsas pirmas paskelbė visapausulinio lietuvių kongreso ir susivienijimo reikalingumą. „Balsą“ citavo Lietuvos spauda Mūs iškeltą mintis rado pritarimą Lietuvos visuomenėje ir dabar jau skaitome Lietuvos laikraščiuose apie ruošiamąjį darbą tokio kongreso šaukimui Kaune. Sveikintinas darbas, tik pagei daugjama, kad kongreso tribūnoje vienodą balsą turėtų pav. Čikagos lietuvių gydytojų atstovas su Buenos Aires N. Uosto lietuvių baudo lietuvių ir kad ši ideja, ją organizuojant ir vykintant, nebūtų vartojama jokiai partiniai hegemonijai proteguoti.

Toskanini prieš kurį laiką sukeiliolika kitų dirigentų buvo pasiuntęs telegramą Hitleriui, kurioje pareiškė protestą prieš antisemitinius ekscesus Vokietijoje.

Negavęs iki šiol jokio atsakymo, jis nutraukė sutartį, kurią sudaręs diriguoti visą eilę koncertų Bayreuthe Vagnerio suka tuvių proga.

Anglų ir norvegų vyriausybės paskelbė įdomią statistiką, kurioje palyginamas alaus ir vyno su naudojimas apie 30 šalyse.

Daugumas mano, kad daugiausia išgeria alaus Vokietija, bet pa sirodo, kad šį rekordą sumuša Belgija, kur kiekvienam gyventojui tenka po 185 litrus į metus. Toliau seka Anglija 77 ltr., Austrija 72, Vokietija 68, Čekoslovakija ir Danija 62, Australija 51, Šveicarija 46 Prancūzija ir Airija 42, Švedija 38, Olandija ir Norvegija 25, Argentina ir Kanada po 19 litrų. Kitos šalys sunaudoja ne daugiau 10 litrų.

Anglijoje išėjo V. II. Davsono knyga „Germany under the Treaty“, kurioje autorius smarkiai iškritikuoja teritorinius svarbiausius sutarties nuostatus ir reikalauja tų nuostatų revizijos. Isteigus vadinamąjį lenkų koridorių ir atėmus Aukš. Sileziją, Vokietijai padaryta didelė skriauda, kuri būtų turėti būti atitaisyta. Čekoslovakijai pavesta sruktis taip pat yra grynai vokiška ir turėtų būti gražinta Vokietijai. Klaidėdas kraštas, kuris buvo prikiirtas prie Lietuvos, priešingai santarvinių komisijos raportui, atsilyginant už Vilnių, Saro srityje, Eupene ir Malmedy turi būti pravestas plebiscitas Tautų Sąjungos globoje tų kraštų likimui išspręsti. Dabartinė padėtis, esą gali ma palikti taktinę padėtįje, Lomėitiniuos ekscesus Vokietijoje, taringijoje, Poznanėje ir Slezige.

PAVOJINGAS SUMANYMAS

(Feljetonas)

Privačiuose susitikimuose geriausia aptariami gyvenimo klausimai. Ten kalbama ne veidmainiaujant. Taigi, gerbiamieji skaitytojai, leiskite paliešti kaikiurios sukrijojėjančios mūsų gyvenimo reikšinius.

Buvo sabado ingles pabaiga. (Tą laiką mes Lietuvoje vadinavome subatvakariu), su draugu užėjome kaimyninim almanan kad pasišildyti, kadangi lauke gradusninkas rodė tres pūntos bacho sero.

Sėdime prie litro Mendozos ir kalbame. Neužilgio įgriūva dar vienas draugas, kuris botanikos sodne matė ledinę žvakę. Ta progą pašaukė tres grasas doubles. Be sišildant mūsų skaičius išaugo iki aštuonių. Paskutinsai neapsi- kaulino ir pašaukė una vuelta de očo ermanos.

Kuomet jau visi buvome drašūs vienas pradėjo filosofuoti, už klausdamas:

— Draugai, ar mes galvojame, ką darome?

— Si senior: — paaiškino draugas Žaliapūgas — mes skandinami savo vargus.

Dalinai sutikdamas su Žaliapūgos nuomone filosofas ragaudamas tšė:

— Kiek litrų kanės, kiek kachonų alaus Argentinos lietuviai tik perėjusius Petrių progą išgėrė; kiek sunkiai uždirbtų pesų išmėtė! Jeigu už tuos pinigus būtų pirkę knygų, tai ne vienus Petras galėtų turėti gražią biblioteką! Čia nekaltu apie kinelius; lottare jas ir kareras. Juk mes viską pra-

geriame! O kiek nesutikimų, peš- tynių ir kitų nelaimių kachonai mūsų visuomenėje pagimdo! Lai būna paskutinis šis girtuokliavimas!

— Tienes razón — pritarė draugas, — o šia proga: mozo, veinga očo medio kristal!

Kompanijoje neatsilikdamas, bet visą laiką tylėjęs draugas ėmė kritikuoti filosofą:

— Tas draugas pasakė, jogei būtų naudingiau, idant mes prageriamus pinigus sunaudotume literatūros įsigijimui. Bet mūsų sąlygose tai yra pusėtinai pavojingas sumanymas, ir štai dėl ko. Argentinoje gyvename trisdešimt tūkstančių lietuvių. Ir jeigu visi tik po vieną knygą užsimanytume nusipirkti tai jau ir reikėtų Amerikon ir Lietuvon telegrafuoti. Ana knygininkas Barista bažinasi, kad bile kurį Argentinos lietuvių knygyną jis lengvai iš Viža Kastežino iki Palermo ant pečių nu- neštų. Antras dalykas, knygų par davėjai užmirštų apie apšvietos reikalingumą deklamuoti. Kitas dalykas Šiaurės Amerikoj: ten rašė Šliupas, rašė Šernas ir Tėvynės Mylėtojų Draugija. Kudirkos raš- tus išleido. Ten didelė mada kny- gas pirkti, jas draugams įvairio- mis progomis dovanoti, namuose bibliotekėles turėti. Ten lietuviai savo vaikus pratina sėdėti ir sto- vėti knygų tomiais juos apstatyda mi. O mes didžiojoje esame sol- teronai. Draugai, užsimanytume dar ir tuomi yra pavojingas, kadangi jį pradėjus gyveniman vykinti mes, Argentinos lietuviai,

susitiktume dar su viena stoka, iš- vystume ir kaip ant delno pama- tytume dar vieną krizį o būtent li- teratūros krizį. Idant išvengti dar- vieno naujo kryžiaus, prašau pa- šaukti mozą ir tegul jis maną sąs- kaiton duoda dar vieną volta. Kas ko nori?

Ilgai diskutavę šį klausimą pri- ėjome išvados, kad draugo filoso- fo sumanymas ne vien pavojin- gas, bet ir neįvykinamas. Jeigu surinktume visus senus kalendo- rius žodynėlius ir sapnininkus ir juos ant svorio parduotume, vis- tiek šį sumanyimą negalėtume re- alizuoti, nes knygų pritruktų. O štai dar vienas dalykas: maimosi laikai ir viečias žmonės, bet kny- gos ir dabar ne vienas pavojų už- krovė... Taigi švieskis kad no- ri, taigi steigk bibliotekėles! Da- bartiniuose laikuose šis dalykas vi- sai iš mados išėjo.

Vienok atkaklus filosofas nepai- sė prasižengimo elementariams mandagumo principams, ir, prieš taraudamas bendram ūpi bei di- džiumos nuomonei, tarė:

— Draugai! Nuo šiandien ba- ta! Ateityje vieton kachono alaus aš, srankinėjusiam draugui kny- gų rinkinį užfundysiu.

— Bravo, bravo — linksmai kal- bėjo draugas Žaliapūgas, užgirda- mas filosofo pareiškimą: — ka- ramba, ši prakilni mintis nepriva- lo pasilikti tinkamai neužkenc- tuota. Ją reikin prideramai sutik- ti ir atžymėti. Ir tą progą aš nuo- širdžiai prašau mane išklausti ir nuo mano pasiūlymo neatsisaky- ti.

— Mozo, otra vuelta mas!

Nazdriovas.

KIEKVIENAS SERGANTIS

GONOREJA

IR KITOMIS VENERINĖMIS LIGOMIS

PRIVALO ATMINTI KAS SEKA:

- 1) NEGALIMA GYDYTIS PIGIAIS MENESINIAIS ABONENTAIŠ, NES TAI YRA APGAULE IR ILGINA LIGĄ.
- 2) NEPRIIMTI NEAPMOKAMU PATARIMŲ IR TYRIMŲ, NES TUO BUDU GAUDOMI LENGVATIKIAI.
- 3) NEDARYTI JOKIU PLOVIMU, NES TATAI DAŽNAI IŠŠAUKIA LIGOS APSUNKINIMĄ.
- 4) NEVARTOTI JOKIŲ VAISTŲ BE GYDYTOJO PATARIMO, NES TAI GALI IŠŠAUKTI BLOGAS PASEKMES PILVUI IR INKSTAMS.

Prima nuo 9—12 ir nuo 15—21 val. Sekmad. nuo 9—12.

INSTITUTO MEDICO INTERNACIONAL

BRASIL 923

(Viena kvadra nuo Plaza Konstitucion)

KAS TUR RŪPĖTI MUMS MOTERIMS

MOTERS BALSAS IŠ URUGVAJAUS.

Pereitą kartą („Argentinos Lietuvių Balse“ 144 nr.) trumpai kalbėjau kokia yra dabar, prie katalistinio surėdymo darbo moterų būklė, pasižadėdama parašyti dar apie tai, ką turėtume daryti kiekviena lietuvė darbininkė, kad prisidėjus prie moterų kultūrinimo ir jų būklės pagerinimo. Savo pažadą gerokai suvelinai, bet geriau vėlai negu niekad.

Moteris tokioje būklėje toliau palikti negali. Šių dienų darbo moteris privalo visomis išgalėmis laukti senojo gyvenimo supuvusius pamatus ir pradėti statyti naują gyvenimo rūmą. Tą darbą galės moteris padaryti tik tada, kada jos imsis tinkamai apsišviesti.

Taigi visų pirma darbo moteris turime kovoti su senoviškomis pažiūrom, kad moteris yra kitoks žmogus, negu vyras, kad jai moklas nereikalingas, nes ji vistiek turės vaikus auginti ir virtuvės žiūrėti.

Ištikrųjų gi moteris gyvenimo veikla yra daug platesnė ir įvairesnė, negu vyro. Panagrinėkime kokie yra darbo liandyje vyro ir moteris darbai. Vyro darbai neskaityti lingi, neįvairūs, šabloniški, o pažiūrėkim kokių darbų moteris kiekvieną dieną pridirba. Ir kas darbas tai vis kitoks, vis reikalauja kitokio mokėjimo. Čia ir namų ruošia, čia ir valgių gaminimas, o dar ir fabrike dirbti ir taip be galo.

Bet pats svarbiausias moters darbas yra vaikučių auginimas ir auklėjimas. Sakoma yra, kad žmogus užauginti, tai ne paršukas nu penėti. Vaikų auklėjimo reikalas visuos kultūringuos kraštuos yra pirmasis rūpesnis.

Visi trokšta, kad ateinančioji karta būtų tinkamai išauklėta, to dėl visur ir rūpinasi, kad motinos būtų kaip reikiant šitos svarbios pareigos pamokintos.

Prieiname aiškios išvados, kad moteriai apsišvietimo, gal būt, daugiau reikia negu vyrui, nes jos darbai ir pareigos yra painesnės.

Šitos tiesos moterų atžvilgiu ne nuri pripažinti kartais net ne alfabetai, moką skaityti ir rašyti vyrai. Taigi iš vyrų pusės moteris kažkokių pranašų laukti negali. Darbo moteris pačios turime rūpintis, kad į moterį žiūrėtų teisingai, kad apsišvietimo mums ne gailėtų, kad mes galėtume kovoti už laisvą žmogų ir jo būklės pagerinimą.

Darbo moteris turime rūpintis, kad darbininkiškos organizacijos būtų suruošta nors trumpų paskaitų apie moterų teises, apie mūsų pareigas ir reikalingas toms pareigoms eiti mokėjimą ir panašiais klausimais. Mes lietuvės darbininkės turėtume pažangesnėse lietuvių organizacijose sudaryti savo lietuvių darbininkių sekcijas (skyrius), kuriose būtų svarstomi ir rūpinami mūsų reikalai.

Aiškūs nusistatymas siekti apsišvietimo privers rasti ir būdus šviestis.

Zinome, kad klerikalinė, bei jai

Sveikatos šaltinis geri dantys
DANTŲ KLINIKA
MODELO
Direktorius Dr. Muchnik
Santa Fe 3311 — Bs. Aires

panaši mokykla šių dienų mūsų gyvenimo atžvilgiu mažai tueda. Darbo žmonės turi rūpintis po mokykliniu apsišvietimu. Jei paugusių ir suaugusių švietimu šiandien savo iniciatyva mūsų kolonijos švietėjai mažai rūpinasi, tai pačios moteris turėtume jous paakinti ateiti pagelbon.

Mes darbininkės pačios turime rūpintis arčiau bendrauti su laikiosiomis mokyklomis, su savo labiau prasilavinusiom draugėmis. Yra dabar mūsų kolonijoje nemažai moterų bei mergaičių buvusių Lietuvoje pradžios mokyklos mokytojoms ir kt., baigusiu įvairius kursus ir t. t. Šitokios moteris ir mergaitės galėtų labai daug padėti savo draugėms, jeigu tik jos būtų įtrauktos į moterų darbininkių sekciją arba draugiją.

Tačiau kol šitoks gyvas švietimosi darbas nėra pradėtas organizuoti, reikia tenkintis knygomis. Tegul mūsų kolonijai knyga sunkiai prieinama, bet pastaruoju laiku ji vis dėl to jau prieinama.

Gal dar daugiau darbininkėms moterim už knygą gali duoti dabartinis gana aukštai pastatytas darbo žmonėms skiriamas savaitraštinis „Argentinos Lietuvių Balsas“. Jame visa ko rasime, tik reikia netingėti.

Kad moterų tarpe laikraščiu skaitymas daugiau išsiplatintų, mes moteris darbininkės, ypač žiemos metu, turėtume rengti bendrojo laikraščiu skaitymo vakarus. Moterų sekcija ar draugų valdyba galėtų parinkti laikraščiuose moteris ypač dominantiems klausimais straipsnius, kuriuos paskui, lyg kokias paskaitėles susirinkusioms viena - kita galėtų paskaityti. Taip prie laikraščiu galėtų pripratinti visas laikraščiu neskaitytąs savo drauges.

Taigi knygos, laikraščiai ir apsišvietusiųjų parama yra tie šaltiniai, iš kurių mūsų kolonijos moteris darbininkės galime semtis šviesos.

Šį kartą apie švietimąsi kalbėjau bendrai, nes šis rašinėlis bus programa tolimesnėm temom rašyti. Tikiuosi šio laikraščio numeruose pakalbėsime, koki klausimai darbo moterims turėtų labiau siai rūpėti; panagrinėsime kiekvieną svarbų ir naudingą darbininkei žinotą klausimą nuosekliau.

Jūsų Ona.

Montevideo.

KAI KURIŲ LIGŲ PRIEZASTIS.

Šiais moderniais laikais, kuomet darbas atsilieka skubiai, kad paspėjus kartu su mašinomis, žmogaus kūnas niekuomet neturi atitinkamo poilsio ir reikalingo higijeniško aprūpinimo, kurie yra svarbiausias sveikatos pamatas. Del to, kadangi moteris yra silpnesnė, tai tuo labiau ji turi saugoti savo sveikatą, nesisaugojant dažnai susergerama labai sunkiomis ligomis.

Maži negalavimai, o vėliau sunkios ligos, privalo būti gydomos rimtais ir sąžiningais gydytojais specialistais. Kad daugelis ligonių raštiškai mums dėkoja už gerą ir greitą gydymą, Dr. Godel klinikoje, e. Cangallo 1542. Verta reikalui esant ten kreiptis.

UOSLĖ IR SKONIS — PAJAMŲ ŠALTINIS.

Šimtai tūkstančių jaunų merginų tarnauja magazinuose parduojomis, prižiūromomis ir t. t. bet iš jų visų, be abejo, daugiausia pelno „kvepalų uostytojos“. Turint gerą noselę Londone galima pelnyti nemažą sumą pinigų.

Viena jauna ponija, kuri specializavosi „ragavimo mene“, uždirba didelius pinigus. Į ją kreipiasi aukštosios visuomenės ponios, ruošdamos iškilmingus pietus ar vakarienes. Ragautoja išbūna virtuvėje ne ilgiau kaip ketvirtį valandos, ragaudama paruoštus valgius. „Čia pridėkite žiupsnelį druskos, čia truputį pipirų...“ Ir gausna nuo penkių iki dešimties svarų sterlingų už vizitą.

Kita ponija specializuojasi sudėti daiktus kelienei. Ji lanko vyks tančias atostogų ar į kurortus šeimai, jaunavedžius ir pasiima pareigą rūpintis jų daiktais. Ši specialistė įgavo tokį miklumą savo amate, jog tik vienos pernai metų liepos mėnesio dienos būvyje išsiuntė 26 šeimynų daiktus ir sukrovė apie penkis šimtus lagaminų.

SKAITLINGIAUSIA ŠEIMYNA PASULY.

Sanchajus gali pasididžiuoti prieš visą pasaulį tuo, kad jame gyvena didžiausia visame pasaulyje šeimyna.

Zinoma, Sanchajuje komersanto Lo šeima sudaro trys sūnūs ir šešios dukterys — jau susituokę. Įskaitant į šeimą ir jų vaikus, bendras skaičius — 92 žmonės. Pačiam ponui Lo 65 metai. Jis jau 44 metus vedęs. Jo žmonai dabar 61 metai. Kai laikraščio bendradarbis pasiteiravo apie jo sveikatą, jis pareiškė, kad už savo sveikatą jis turi būti dėkingas tvarkingam savo gyvenimo tvarkymui. 10 valandų vakaro jis visomet eina gulti ir kelia 6 valandą ryto. Vis dėlto jis pripažino, kad svarbiausią sveikatos atžvilgiu vaidmenį vaidina pinigai tvarkingai ir sveikai gali gyventi tik turtingas žmogus.

Visos moteris skaito „Argentinos Lietuvių Balsą“, nes jame yra daug naudingų pasiskaitymų

Jeigu Tamsta nori būti apžiūrėtas gero gydytojo, kreipkis į

CLINICA MEDICA CANGALLO

DR. A. GODEL

KUR BUSI ASMENIAI PRIIMTAS JOS DIREKTORIAUS

Dr. A. GODEL

Tikro ir greito gydymo specialistas

BLENORRAGIJA TRIPERIS

Gydomas naujausiais francūzų ir vokiečių metodais

SIFILIS 606 - 914

Odos ir kraujo ligos

MOTERŲ LIGOS. Gimda ir nereguliškos menstruacijos.

SPECIALISTAI šių ligų: ŠIRDIES, INKSTŲ KEPENŲ

SKRANDIES, NERVŲ, REUMATIZMO.

"X" Spinduliai. — Diatermija. — Analizis.

Lietuviams pirmas patarimas veltui

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 15 iki 20.

Sėkmadieniais ir šventomis dienoms nuo 9 iki 12.

Calle Cangallo 1542

BUENOS AIRES

Kelios pastabos apie žmonių lytinį gyvenimą

Nesenai „A. L. Balse“ tilpo pažadavimai, kad būtų aiškinamas žmonių lytinis gyvenimas. Redakcija šiam klausimui duoti vietos sutiko ir prašė žinovus šiaime klausime išsireikšti. Aš nors nesu žinovas, visgi bandysiu šį klausimą gvildinti, taip kaip jį suprantu.

Visi esame pastebėję, kad gyvuliai lytinį gyvenimą atlieka tam tikrais metų laikotarpiais ir tik su vienintėliu tikslu apvaisinimo. Žmogus šiame atvejuje labai nutolo nuo gamtos įstatymų ne tik dabartės, bet jau ir gilioje senovėje lytinis susinešimas smagūriavimo reikalu virto, o apvaisinimas retkarčiais tik kaip bausmė už griekus paliko ir ta bausmė daugiau liečia moteris. Žmogus besmagūriaudamas per daug prisotino, be laiko išekvojo lytinį stiprumą, ant galo neberasdamas to pirmykščio smagumo pradėjo ieškoti nenormalių būdų pasitenkinti; iš kurios priežasties atsirado išgamos kaip pederastai, ananistai ir net gyvulių vartotojai iš ko emė plisti venerinės ligos. Apie venerines ligas čia plačiai noriu nušviesti, nes žinau asmeniškai nemažai jau sergančių. Visi žinome, kad venerinės ligos labiausiai plėtojami tarp kareivių o kadangi lietuviai čia daugiausia gyvena be šeimų, tai aišku, kad jau sąlygos palankios venerikų plitimui. Pažvelgus į laikraščius matome didžiausius skelbimus kurie gydo venerikus, reiškia yra apšėiai lietuvių klientų, kurie sumoka skelbimus, kartais labai atbejotinos rūšies klinikų, kur gydoma „be skausmo“. Argentinos naujokų tarpe pripažįsta apie 40

nuošimčių venerikų. Reiškia beveik trečias jaunuolis sergamis. Reik tik pasibausti. Bet apie apsi saugojimą nuo tų ligų niekas nemano. Valdovai užlaiko prostitutnamius, dvasiškija blogaslovią, o daktarai Buenos Aires visas sienas net iki stogų užpildė skelbimais klinikų, kur gydo venerikus be skausmo, matyt, kad gydomo biznis eina gerai.

Dauguma užsikrėtusių, dažniausia neturi supratimo, apie venerinių ligų apsiereikimą, užtai pradžioje ligos nepastebi, vėliau išplėtojusią ligą sunku išgydyti.

Venerinės ligos dažniausiai užsikrečiamos prostitutnamius nes visi mano, kad prostitutė, kuri turi sveikatos liūdyką negali užkrešti. Reik turėti omenyje, kad prostitutė kasdien praleidžia kelios dešimt vyrų, iš kurių pusė tai jau tikrai serganti. Prostitutė neužsikrečia, nes užbaigus darbą save dezinfektuoja, o lankantieji retas turi apie tai supratimą, o jei dalinai ir valosi, tai vietoje pas tas pačias paleistuves, kur dar labiau susiteršia.

Ant galo prieisiu prie moterų. Manau, kad jos taipgi serga nemažiau o ypač triperiu, nes pas moterį triperis ne taip jaučiamas, bet už tai dvigubai sunkiau gydomas. Daug dar turėčiau kalbėti būtent apie: sifilį, triperį, abortus, jo pasekmes, bet nežinau ar redakcija duos vietos.

Keistas.

Nuo Redakcijos: Labai prašome rašyti kuo daugiau šiam temoms minimais klausimais. Skaitytojams bus iš to naudos, nes susipažins su dalykais, apie kuriuos daugumas mažai tenusimano.

ŽMONĖS — KURMIAI

(Tąsa iš 151 numerio).

Gariano žydai verčiasi žemdirbyste ir gyvulininkyste tam tikslui naudodami dykynės oazą, — žemę esančią viršuje jų miesto — ir savo rankų darbo žemdirbystės įrankius. Agrikultūros ir gyvulininkystės išdirbinius jie parduoda arabams ir bereberams. Rytais savo gyvulius išgana miesto

viršun, o saulei nusileidus vėl turėliu pargena. Yra labai mažai trogloditų mokančių rašyti ir skaityti, o dar mažiau gerai mokančių hebrajų ar italų kalbą. Ne moka jokių mokesčių, kadangi yra begaliniai neturintingi, kad tai padaryti. Jie patys save valdo ir teisėjus savo tarpe renka dviejų metų laikotarpiams. Pasiekę trylikos metų vaikai jau gali balsuoti ir būti renkami. Gariane nėra kalėjimo ir ten nėra kas bausti. Šimtmečių eilėmis nėra įvykę nė vienos vagystės nė žmogžudystės.

Tatai pasakodamas senelis pabrėžė, kad jis turi omenyje gyvulius žydus ir miestą. Vienok nėra draugingumo su arabais. Išėjai įsivėlus į karą 1915 metais arabai užpuolė Garianą ir išžudė kelis šimtus mūsų brolių. Labai liūdna, vienok turiu pasakyti, kad ir mūsų tarpe yra žinomas kerštas. Štai tas didelis vyras, kuris nesenai praėjo, vadinasi Hakam Hajaj. Jis buvo dar kūdikis, kuomet arabai nužudė jo vyresnį brolių. Užaugęs jis ieškojo kaltininkų dykumos oazuose ir prieš pora metų surado. Tai buvo arabas tėvas su keturiais sūnais. Hakam nužudė tėvą, vėliau vieną sūnų, o dabar pasiliko jau tik vienas tos arabų šeimos sūnus.

— Kodėl jūs gyvenate po žeme? — paklausiau — Gal kad išsigelbėti nuo persekiojimų?

— Labai galima priežastis — atsakė. — Teisingai niekas nežino. Mūsų protėviai čia susikūrė prieš du tūkstančių metų ir beveik niekas iš mūsų neemigruoja. Gal ir dėl to mes gyvename po žeme, idant bereikalingai neužotiti taip mažai mūsų turimos žemdirbystei tinkamos dirvos. Yra

(Tąsa 6 puslapy)

lytini

ARGENTINOJE

Paskutiniu laiku visoje Argentinoje temperatūra žymiai nukrito. Šio. m. 9 d. Buenos Aires mieste prieš piet termometras registravo 2,4 laipsnius žemiau nulius. Įvairiose teritorijose prisnigo. La Pampa teritorijoje šalčiai siekia iki 10 laipsnių. Bendrai ši žiema Argentinoje numatoma labai šalta.

Šio mėn. 9 d. Naujame Uoste įkrito į vandenį automobilis, kuriame be šoferio dar buvo ir 3 keleiviai. Du iš jų pavyko išgelbėti, trečias tulas A Barvier nuskeno. Šoferis, kurį taip pat pavyko išgelbėti, policijos sulaikytas.

Šio mėn. 6 d., pasinaudodami proga radikalai, kartu su kai kuriais kariškiais ir šiaip aukštais valdininkais, rengė padaryti perversmą. Tam tikslui buvo pasigaminę tam tikrų padegamųjų bombų kuriomis būtų padarę visą eilę atentatų ir sukėlus paniką būtų nuvertę dabartinę vyriausybę. Šiuo metu dalyvavo eks generolas Toranzo palkininkas leit Boshas ir Pomar, Dr. Arturo Quintana ir daugybė žymių politikų iš provincijų. Keletas samokslininkų sulaukyta, kitiems pavyko pasprukti. Taip pat sekvestruotas ir bombų sandėlis.

Buenos Aires miesto burmistras, kaip ir kitais metais, šiais metais irgi įsakė švenčių komisijai, padaryti įvairius patobulinimus ir praplėtimus iliuminavimui Avenida de Mayo ir Mayo ir Kongreso aikščių, 9 liepos - Tautos Šventės proga.

Kadangi visos išlaidos yra apmokamos surinktais iš miesto gyventojų pinigais, tai tenka labai apgailestauti ir padaryti šiuo atžvilgiu keletą pastabų.

Ši iliuminacija kainavo keli tūkstančiai pesų, bet jeigu ši suma ir nebūtų jau taip didelė, tačiau šiais sunkiais laikais, kuomet miesto valdybos finansai randasi tokioj kritiškoj padėty, išmesti tuos pinigus spalvuotoms šviesoms, yra nesąmonė.

Kuomet miesto valdybos užlai-

komos ligoninės atsisako gydyti ligonius dėl stokos medikamentų, aiškindamos, kad jų įsigijimui nėra lėšų, kuomet miesto gatvėmis slankioja išbadėję, nuskurę bedarbiai, kuomet naujo uosto ir Palermo Chico purvuose jau nuo seniai skursta virš 10 tūkstančių išbadėusių žmonių (jeigu dar juos galima pavadinti žmonėmis), tuo laiku ruošti tokias brangias iliuminacijas, kad ant kiek tiems ponams rūpi darbininkų reikalai ir kokia gili bedugnė skiria liaudį nuo valdžios.

Dabartinė karta turbūt neatsimena tokių sunkių laikų kaip dabar pergyvena pasaulis o kartu ir Argentina. Ekonominis krizis jau čiaisi visame ir visur ir kol kas dar visai nesimato palankesnių perspektyvų. Todėl būtų buvę daug naudingiau paskirti šiuos tūkstančius pesų, kurie yra išmesti iliuminacijai parūpinimui rūbų ir pastogės tiems, kurie jų neturi. Ypač šiuo šaltu žiemos metu.

Netoli Rosario, Luduena stoty, vienam Centralo Argentino geležinkelio vagone, šio mėn. 9 d. mirė nuo šalčio tulas bedarbis. Jo asmenybė dar nėra išaiškinta, tačiau diena prieš tai buvo pastebėtas uoste prašant darbo. Nors šių žinių, kuri buvo paskelbta sostinės dienrašty „La Razon“ ir nutyli apie tai, vienok galima spręsti, kad nelaimingas bedarbis mirė ne vien nuo šalčio, bet ir nuo bado. Nesvarbu kas jis yra argentinietis ar svetimšalis, bet faktas, kad Tautos Šventės dieną, kada Buenos Aires miestas skendo tūkstančių spalvuotų lempų iliuminacijoje, ten tolimoje provincijoje, apleistame vagone, nuo šalčio ir bado mirė vargšas bedarbis.

Šio mėn. 6 dieną Buenos Aires mieste, Recoleta kapinėse tapo iškilmingai palaidotas šiomis dienomis miręs buv. respublikos prezidentas Hipolito Irigoyenas. Apskaičiuojama, kad laidotuvsė dalyvavo į pusę milijono žmonių, bet nežinint to, viskas praėjo labai tvarkingai.

Pašalinis.

LAISKAS PABĖGUSIAI MANO ŽMONAI.

Pranei Kasperienei

Pranešu, kad mūsų kirpyklą atiduodu Tau, o aš prasišalinu, bet kas savaitė ateis aplankyti sūnų Gidą. Pasiliekančiam Tau prie seno darbo galėsi puikiai užlaikyti sūnų ir nenucis vėjais keturių metų darbas. Nesutinkant duodu kitą sąlygą: Gidą abu lygiomis teisėmis patalpiname į prieglaudą.

Tu gyventi skyrėm ir turėti Gidą prie savęs nepavelinsiu. Gal būt Tu manai, kad aš pasitenkinsiu tušėiu lopšiu ir Tu bandysi pasislėpti ir nei ant vienos sąlygos nesutiksi, bet perspėju, kad aš Tave visgi surasiu, nes jei Tau brangus yra sūnus, tai man daugiau kaip gyvybė. Taigi suradęs aš būsiu žiauresnis kaip Tu, nes 6 metų pasityčiojimas nors ir geraširdį žmogų, gali paversti į... Ant golo, jei nori grįžti ir tęsti bendrą gyvenimą toliau su manim - aš laikiu ir būsiu laimingas o ypač Gidas.

K. Kasperas.
P. S. Kas žinotų mano žmonos adresą prašau pranešti calle Patricios 1591, Capital.

ADMINSTRAC. PRANESIMAI.

J. Jasinskui, A. Stankūnaitėi, V. Kunigiškiui, A. Karolevičiui, S. Urbonui, K. Okunovskui, V. Giniečiui, A. Švarliui, J. Maciejauskui, A. Gintautui, P. Petručiui, B. Dambrauskui, K. Šiautkuliui ir P. Auškalniui už prenumeras tariame draugišką dėkū.

LAIKRODININKAS.

JUSTINAS VALČIŪNAS
Pigiai ir sąžiningai taiso gramfonus, laikrodžius ir visokius auksinius daiktus.

C. Rivera 218, Pineyro.
Taip pat galima gauti pirkti „Argentino Lietuvos Balsą“.

M. H. LUNA.

Zinoma akušerė.
Ptar nauja sąžiningai, greitai ir be skausmo, po prižiūra gydytojų specialistų. Naujas metodas. Nuosavas namas del ligonių, su visais patogumais.
Priima kiekvienu laiku.
Pirmas vizitas dykai.
338 BOLIVAR 838
U. T. 33 Avenida 6764

S I U V Ė J A S
LEONAS MALINAUSKAS
Turiu didelį pasirinkimą angliškų medžiagų įvairiomis kainomis.
Už darbą garantuoju
Prašau persitikrinti.
L. N. Alem 1689, Dock Sud

Su moterių ir vaikų ligoms
Priima nuo 14 iki 17 valan.
D - ras N O V A R
Gydytojas Chirurgas
Su venerinėmis, blenoragija, šlapumo, ašaros, ir skausmai
Priima nuo 18 iki 21 valand.
Sekmadieniais nuo 9 iki 12.
Kalba rusiškai ir lietuviškai.
Triunvirato 1043.
U. T. 54 Darwin 2607.

VIETOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

PARENGIMAI:

Šį šeštadienį draugija „Lietuva“ savo salone rengia šeimyninį vaidinimą - šokių vakarą. Bus suvaidinta labai linksma vieno veiksmo komedija „Piršlybos“.

Tą pat dieną, t. y. liepos 15 d. salone „Jose Verdi“ d - ja „Susivienijimas“ L. A. rengia viešą vaidinimą - šokių vakarą. Suvaidins dvių veiksmų komediją „Vargšas Tadas“.

Šį sekmadienį, liepos 16 d. salone „Jose Verdi“ draugijos „Lietuva“ šokių popietis.

NELEIDO UZBAIGTI VAKARĖLIO.

Liepos 8 d. „Liaudies Teatras“ gastroliavo Kilmėje. Vietos lietuviams programa patiko ir viskas būtų gerai pasibaigę, jei ne pora peštukų. Vakarėlin žmonių prisirinko nedaug, daugumas bijojo eiti, nes Kilmėje retas vakarėlis praeina be muštynių ir policijos. Šį kartą taip pat kai svečiai buvo pačiame linksmame, atsirado pora peštukų, kurie susikabino už apikaklių. Draugams negalint įsi karščiavusių numalšinti įsuaišę policija. Keletą triukšmadarių ir nieko nekaltus rengėjus nugabė-

no į nuovadą, o svečiams liepė išsiskirstyti.

Kadangi muštynės nebuvo taip didelės, tai manoma, kad tai buvo tik priežastis, mat vietos tvarkos dabotojams nepatikę rusiški kazokai su raudonomis žvaigždėmis.

LIKVIDUOJASI „HOGAR LITUANO“

Teko patirti, kad taip vadinamas „Hogar Lituano“ („Lietuvių Namai“) išbuvęs vos pusę metų naujose patalpose, šiomis dienomis pradėjo likviduotis. Ar visai likviduosios dar nežinia, tai priklausys nuo namo savininkės, ar ji sutiks nutraukti pasirašytą sutartį.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

JUOZUI PUKUI žemės galima gauti išsimokėjimui. Ją parduoda įvairios kompanijos ir įvairiose provincijose, bei teritorijose ir įvairiomis sąlygomis. Argentinos valdžia yra nusitačiusi atskiriems žmonėms visai žemės neduoti, o tik paveda organizuotai kolonizacijai. Iš valdžios nors paskolą gauti iš valdžios — nėra jo svajoti. Tamsta neturi nustoti vilties, kad kada nors lietuvių galės kolonizuotis organizuotai ir tuomet kaip tik galėsi prisidėti, kad ir su mažesniu kapitalu.

Paremkim Spaudą

Malonu girdėti, kad „A. L. Balsas“ pradės eiti 8 - nių puslapių, suteikdamas daug naudingo pasiskaitymo, o mūsų gerbiamieji skaitytojai privalo prisidėti prie to visiems mums brangaus kultūringo darbo, tad imkim sau už garbę paremti šį kilnų darbą. Kas dar „A. L. Balsas“ neužsiprenumeravo, nieko nelaukdami jį užsiprenumeruokit. Paraginkit savo draugus - pažįstamus, kur skaitlingiau susirinkusius, kad neliktų nė vienas lietuvių lietuvių, kuris neskaitytų ir neužsiprenumeruotų šio laikraščio.

Kreipiuosi į plačią Argentinios lietuvių visuomenę, į skaitytojus parinkti šiam laikraščiu prumeratų, parašinti korespondencijų iš įvairių Argentinios teritorijų, miestų bei miestelių. Toks tai

bus mūsų spaudos parėmimas. Aš pasižadau, tad pritarkit ir kiti. Su kruskim broliai į darbą, kas kiek išgalim, kad ir po biskį bendrom jėgom daug ko galim nuveikti. Atjauškim savuosius, nors mes daugumoj ir vargingai gyvenam, sukiu prakaitu užsidirbam duonos gabalėlį. Mūsų spauda taip pat neturtinga, jie taip pat tokie darbo žmonės, jiems gana sunku šį darbą plėsti, jie kviečia visus prie to darbo prisidėti, jiems palengvinti. O mes, gerbiamieji skaitytojai, su prasdami eikim jiems į talką priekultūrinio darbo, patobulinsim mūsų spaudą, tegul „A. L. Balsas“ būna visų mūsų balsu, kuriame atspindėtų mūsų vargingas gyvenimas, tuomet palengvės ir mūsų sunki kova į šviesesnę ateitį.

Aš turiu viltį, kad ir kiti skaitytojai tam mano ir redakcijai tvirtumui pritaras. Ne lietuvis būtų tas, kuris tam priešintūsi ir nuo to šalintūsi! Tad siųskit savo mintis ir gerus norus, kas kaip šį darbą supranta, koks jis turėtų būti ir kaip jis turėtų būti tęsimas toliau. Palma.

AKUŠERĖ — EUROPIETĖ

Filiarena Bilkova
Diplomuota Prahėje ir Buenos Airose.
Lima 1217
Priima kasdiena nuo 9 val ryto iki 8 val vakaro. Sekmadieniais visą dieną.
Specialistė prie gimdymo ir visų moterų ligų.
Kalba visomis slavų kalbomis ir Supranta lietuviškai.

Restoranas viešbutis
—L I E T U V A—
S O K I A I
SEKMADIENĮ 16
Cordoba 3 2 5
U. T. 31 Retiro 2621.

Dr. S. SCHAVELSON
Ligoninės Muniz klinikos vedėjas. Sugrįžęs iš Europos, kur studijavo klinikose Paryžiaus, Berlino ir Varšuvos dabar priima asmeniškai savo klinikoj.
Gydo vidurių ir moterų ligas. Akių, ausų, gerklės ir nosies. —Kraujo, šlapinimosi ir lyties organus. — Peršvietimas rentgeno spinduliais ir determija. Kalba rusiškai, lenkiškai ir lietuviškai.
Priimu nuo 14 iki 16 ir nuo 20 iki 21 val. kasdien. Sekmadieniais nuo 8 iki 9 val. ryto. Tramvajai 12, 38 4, 84
C H I L E 1228, Buenos Aires

GERIAUSIA RŪBŲ SIUVYKLA
A. S M U L K E V I Č I A U S
C. Patricios 910, Boca.
Didelis pasirinkimas angliškų medžiagų kostiumams, paltams ir kelnėms.
Norėdami išgyti rūbus, būtina užėkšt pas mane persitikrinti.
Gerai išitėmykit antrašą:
PATRICIOS 910, KAMPAS SUAREZ.

Dantų Klinika
“PATRICIOS”
C A S E R O S 2 7 3 9 T e l e f. 61 — 2985
Taisomi dantys pirmos rūšies medžiaga, darbas garantuotas.
Priima pats klinikos savininkas
Dr. W. NIJENSOHN
Kalba rusiškai ir vokiškai.
Priėmimo valandos nuo 10 iki 12 ir nuo 14 iki 20

VELTUI

gaus vieną fotografiją spalvotą, kas užsakys pusę tuzino atviručių už tris pesus, geriausioj slavų fotografijos studijoje „SAVA“ g - je San Martin 608, Bs. Aires. Nauduokitis gera proga.

Sugyvuļējē Žmonēs

(IS BRAZILIJOS LIETUVIŲ GYVENIMO)

Su didžiausiu pasipiktinimu „L. A. Brazilijoje“ viename iš savo nuomerių talpina sekančią korespondenciją iš lietuvių gyvenimo Brazilijoje:

„Birželio 24 dieną Alto de Moca įvyko tikras karas nežinia už ką, nei dėl ko, prisigėrę lietuviai pradėjo piauštis. Ir rezultate 5 sunkiai sužeisti, tarp kurių ir dvi moterys ir apie keliolika areštuo tų. Sužeistieji paguldyti ligoninėje, o areštuotieji ir pirmadienį buvo laikomi daboklėj ir negalėjo eiti į darbą.“

„Dar neišdžiūvo kraujo klanai iš šeštadienio, štai sekmadienį, birželio 25 d., vėl toje pačioje vietoje ant Alto da Moca lietuviai lietuvių paiovė.“

„Papiautasai yra Lietuvos rusas, vadinasi Karolis Šcerveninas, 24 metų amžiaus. Iš Lietuvos atvyko prieš 4 metus, čia vedė ir susilaukė du vaikus. Piktadarys yra tulas G. Lasčinskis, kurį policija jau surado.“

„K. Šcervinas dirbo ir gyveno S. Caetaus. Sekmadienį atvyko į svečius pas savo seserį į Alto da Moca. Ir čia susitiko su Lasčinsku. Pastarasis, matyt, turėjo kokį pyktį ir norėdamas atkeršyti

su skustuva perpiovė jam pilvą ir išleido vidurius. Nukentėję nugalbentas ligoninėn su gyvybės ženklais, bet pagyti nėra vilties.“

„Paskutiniu metu jau nebebuvo girdėti tokių įvykių ir buvo manoma, kad jau truputį toks baurus paprotys — girtuokliavimas ir peštynės išnyko iš lietuvių. Bet paskutiniu metu įvykiai pasikartojo dar žiauresnėj formoj. Ir rodo, kad iš lietuvių tarpo dar neišsigyveno sugyvuļējē žmonės. Del to labai tenka apgailestauti.“

PARANOS ESTATE SNIEGAS

Smarkiai atšalo Brazilijoje oras, ypatingai pietinėse valstijose, Mato Grosso, Santa Catharina, Parana. Paranos estate birželio 20 dieną iškrito sniegas. Rio Grande do Sul temperatūra nupuolušid laipsnius žemiau nulio. Del šalčio labai nukentėjo kava. Iš Minas es tado praneša, kad čia virš 40 nuo šimčių kavos nukentėjo nuo šalčio.

ISTREMĖ LIETUVI

„L. A. Brazilijoje“ praneša, kad S. Paulo teisingumo ministerijos nutarimu iš Brazilijos tapo istremtas lietuvis Jonas Leth (pavardė nelietuviška) už komunistinį veikimą.

Baltų žmonių žiaurumas

Mūsų žemės tam tikrose dalyse tam tikrais laikotarpiais, jau prieš tūkstančius metų buvo išsivysčiusios civilizacijos ir tų šalių žmonės buvo ypatingai pakilę, pas kvi vėl, kitų nugalėti, nuskurdo, o kiti visai išnyko.

Turim žinių apie tam tikrų laukinių barbarų užpildinimą ir išnaikinimą kalkurių kraštų. Žinias apie barbarų žiaurios darbus ištyrinėjo, surinko, surašė baltieji mokslininkai ir mes su pasibaurėjimu skaitome apie barbarų sunaikintus civilizacijos paminklus.

Bet ne vien laukiniai barbarai pasižymėjo civilizuo tų šalių išnaikinimu. Baltieji žmonės ir net aukštai kultūroje pakilę, tokiu darbu užsiimdinėjo.

Vieni iš paskutiniųjų didžiausių senovės civilizacijų iš pamatų išgriovę buvo ispanai, kurie šešio liktame šimtmetyje be jokios atodairios ir pasigailėjimo, kaip didžiausi barbarai, naikino, griovė Amerikos indijonų civilizaciją, jų kultūros pėdsakus sunaikino, pačius žmones išžudė.

Vieni iš aukščiausia civilizacijoje pakilusių Amerikos kontinento buvo Maja indijonai, Yukata-

ne. Dabar atrandami jų civilizacijos paminklai, per šimtmečius žemėmis užslėgti, liudija kaip aukštai Majai buvo pakilę. Jų statybos gražumu ir technišku atžvilgiu lyginasi ar net viršija senovės Romos garsių dienų statybą.

Nors indijonus mes suprantam tik kaip laukinius žmones, ir šiaurinė ir Pietų Amerikose yra ir dabar bet dalis jų, gyvenus Centralinė Amerikoje, kur turėjo patogų klimatą, išsivystė, pakilo patys savo supratimu, savo protu, be jokio pasimokinimo iš baltųjų, nes su jais nesusisiekė. Kada susisiekė su baltaisiais — kada ispanai atėjo į Ameriką — jie radę turtingus, aukštai išsivysčiusius žmones, pradėjo juos užpildinėti, naikinti, plėsti, palikdami griuvėsius jų puikių statybų žemėms užpilti.

Šių dienų žmonės, skaitydami apie archeologų atradimus tokių brangių liekanų, tiesiog piktinasi darbais tų baltų barbarų.

Bet ir šiais laikais ne kitaip daro tie patys, kurie piktinasi: kada iškyla karas, jie eina, griau na, naikina kitų žmonių ilgų metų sukurtą, pastatytą dalyką ir

palieka tik griuvėsius. Tas buvo laike pasaulinio karo, ir tas bus kituose karuose kokie nutiks ateityje. Tiktai vėlesnės eilės žmonių, gyvendami po mūsų, rasdami knygoje kokias puikas buvo mūsų laikų statyba, su pasipiktinimu apmąstinės mūsų dienų žmonių barbariškus darbus. „V.“

ŽMONĖS — KURMIAI.

(Pabaiga)

tiesa, kad čia gimė mūsų tėvai, ir čia mirs mūsų vaikai.

Mūsų pašnekės nutraukė melancholiškos dainos aidai. Išlipė viršun pamatėme būrelį dainuojančių merginų, grįžtančių su figūvaisių ragazėmis. Saulė nusileidus visi miesto gyventojai ėjo miegoti.

Sekantį naktį aplankiau sinagogą. Tai 800 metų senumo dievnamis po vienu oro šuliniu, o del to be jokio stogo. Apart ritualės arkos nieko ypatingo nesimatė tame tiesių kerčių kampelyje. Sienos nieku nepadabintos, o plikos kolonos grėšia pavojumi bile kada visai sugriūti. Pirm pradžian religines ceremonijas kalbėjau su rabinu, apsišvietusiu ir gerai itališkai kalbančiu žmogumi, kuris pasakė, kad jie švenčia hebrejų Pasilsio Dieną, kurią gerbia ir ūkininkai bereberai, pas kuriuos dirba dalgelis Gariano gyventojų, kaip padieniai darbininkai.

Kuomet aš pastebėjau, kad nesant jokio dokumento sunku spręsti pradžią Gariano isikūrimo, tai man buvo paaiškinta:

— Vienok kopų akmenyse iškalta parašai parodo, kad Garianas tapo isteigtas 4429 metams pralinkus po to, kaip Adomas iš rojus tapo išvytas. Tokiu būdu šis miestas prasidėjo Kristaus gimimui artimoje datoje.

Laikė trijų dienų ir dviejų naktų praleistų Gariane, aš taip apsi pratau su jo drėgna atmosfera, kad kvėpavau be jokio sunkumo. Sunkiau buvo apsiprasti su miestu planu: kada tik eidavau rytiniam pasivaikščiojimui, visuomet paklysdavau Gariano gatvėse ir turėdavau prašyti, kad kuris nors praeivis mane palydėtų. Gariano gyventojai mandagūs ir be galo malonūs.

Kuomet keliau iš miesto, mano šeimininkas ir rabinas mane palydėjo iki pat viršaus. Pamačiau savo automobilį gražiais gėlių pluoštais apkrautą. Pradėjęs važiuoti atsigrįžau ir mačiau keliolika merginų, linksmai musuojančių alyvų darželyje.

Atvykęs į Tripolį pasiūnčiau savo šeimininkui mažą dovanėlę: liktarniją su dvidešimčia bataračių. Manau, kad tatai nesukels jokių ginčų trogloditų mieste, — taip užbaigia savo aprašymą „La Nación“ bendradarbis.

Prie progos noriu pažymėti, kad trogloditų — po žeme gyvenančių šeimų — iki šių dienų yra užsilikę Meksikoje.

Iš visos Europos požeminiai gyventojai ilgiausia buvo užsilikę Lietuvoje. Tai tokiam gyvenimui pasišventę vienuoliai, kurie niekuomet nematydavo saulės. Iš miesto į miestą jie keliaudavo specialiais požeminiais urvais. Kalbama, kad apgriuvęs toks urvas yra tarp Kauno priemiesčio Kamendu lių ir Vilniaus.

Trogloditiški vienuoliai ilgai buvo užsilikę ir Kijeve, kur yra gar si „Kijevopečerskaja Lavra“.

Šeiva

Lietuvos Pasiuntinybės adresas.

Legación de Lituania e. Rodriguez Pena 1671, Buenos Aires.

MATTERN RANDASI GYVAS IR SVEIKAS.

Nort Amerikos firma, kuri finansiniai remia lakūno Mattern kelionę aplink pasaulį, gavo radio telegramą pasirašytą Matterno, kurioje praneša, kad jis yra gyvas ir sveikas ir randasi netoli Anadir (Čuehotkos pusiausaly). Kaip jau yra žinoma, nuo 14 dienos birželio neturėta nuo minėto lakūno jokios žinios ir buvo manyta, kad jis yra žuvęs.

Kaip pati firma, taip ir Sovietų vyriausybė stengiasi patikrinti šios telegramos tikrumą ir suteikti Matternui reikalingą pagalbą.

APSIVEDĖ SMELINGAS

Vokiečių boksininkas Maksas Šmelingas, kuris savo laiku buvo pasaulinis sunkaus svorio čempionas, šiomis dienomis vedė žinomą vokiečių kino žvaigždę Amy Ondrą.

CARNERA DALYV FILMOSE.

Pasaulinis bokso čempionas italy milžinas Primo Carnera, nutarė atidėti savo grįžimą Italijon ir pasilikti Jungt. Valstijose ilgiam laikui, nes jo manadžerius deda pastangas, sudaryti kontraktą dalyvavimui kino filmose.

Sulig italy bokso federacijos pranešimo Carnera boksuosis Romoje š. m. spalio mėn. su Maksu Šmelingu arba Larry Cains. Kadangi Šmelingas šiomis dienomis apsišvedė, tai manoma kad jis atsakys stoti ringan ir tuomet liks Cains, kuris turės stoti prieš Carnerą.

CHARBINE KARŠČIAI.

Telegramos iš Charbino skelbia kad šiame mieste paskutinėmis dienomis siaučia nepaprasti karščiai, nuo kurių kasdienu įyksta skaitlingi mirimai, ypač daug prigeria besimaudydami.

Instituto Médico "CALLAO" Dr. Renoulin

Nuosava ligoninė operacijoms: aklos žarnos, kilos, gimdos ir akių.

Ligoniai priimami gydytojų specialistų: buv. pilnateisio gydytoju Hospitalio Salaverry, buv. gydytoju Hospitalio V. Sarsfield ir buv. gydytoju padėjėju Hospitalio Alvear. Prižiūrint pačiam Klinikos direktoriui.

Gerklės, Nosies, Ausų ir Vaikų ligų specialistai.

SIFILIS - 606 - 914 - Pilni ekonomiškai gydymai.

BLENORAGIJA - Moderniškais gydymas be skausmo - Prostatitis - Cistitis - Lytinis nusilpimas.

VENERISKOS - Kraujo ligos - Silpnumas - Galvos skaudėjimas.

ŠIRDIS - Širdies mušimas - Kraujo cirkuliacija.

PILVELIS - ŽARNOS - KEPENYS - Pilvelio skaudėjimas gydomas moderniškais metodais

Glassen, Vienos Universiteto profesor.

PLAUCIAI - Dusulys - Tuberkuliozas.

REUMATIZMAS - Smarkiai skaudantis ir kroniškas - Lašai prieš skaudėjimą, laužimas kaulų.

GERKLĖ - NOSIS - AUSYS - Gydymas nuo drugio.

MOTERŲ LIGOS - Gimda - Užmazga (atskiras kambarys moterims.)

NERVŲ LIGOS - Neurastenija - nervų silpnumas - X spinduliai - Ultravioletiniai spinduliai.

ANALIZIO LABORATORIA - Kraujas - Wassermanų ir Kham reakcija.

Patarimai 3 pesai.

Priėmimo valandos nuo 10 iki 21 (9 val. vakaro)

Sekmadieniais nuo 9 iki 12 val.

Ekonominiai abonentai.

Kalba lietuviškai.

339 — CALLAO — 339

Leidžia Pr. Ožinskas, Redaguoja redakcine Komisija

DOMES!

DOMES!

Pigiausios laivakortes
ant geriausių laivų

PARDUODA

C-ia. Central Europea
San Martin 469 Buenos Aires